

PUHEENJOHTAJAN PARRAN JUPINOITA

Yhdistyksen **hallituksen toiminnansuunnittelupäivät** pidettiin jo perinteisesti Kangasalan Ilkossa, hyvän ja inspiroivan ympäristön keskellä. Suuria muutoksia toimintaamme ei tehty, kiteytimme asioita ja strategian mukaisesti mennään eteenpäin. Kertauksena vielä meidän toiminnan tavoitteet:

Kaupunginpuutarhurien seura toimii aktiivisena kaupunkivihreän kehittäjänä

- Yhteistyö ja kehittäminen alan sisäisten ja ulkopuolisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa
- Toimii jäsenistön verkostoitumiskanavana, parhaiden käytäntöjen jakaminen
- Tukee jäsenistön ammatillista osaamista ja aktiivisuutta
- Tiedottaa ajankohtaisista viheralan asioista.

Näiden peruskivien ympärille kuluvan kauden toiminta on suunniteltu.

Jäsenille pyrimme antamaan ajankohtaista tietoa **neljän jäsenkirjeen** muodossa. Koulutusta järjestämme perinteisten **kesäluentopäivien** muodossa, jotka ovat **Oulussa 26.-28.8.2020**. Lisäksi tavoitteena on pitää yhden päivän koulutus, jonka aiheena on **viheralueiden käyttäjä- ja työturvallisuus**.

Yhteistyössä **Puutarhataiteen seura ry:n** kanssa suunnitellaan toukokuun puoliväliin retkeä Kokkolan ja Pietarsaaren puistoihin ja pihoihin. Lisäksi syksyllä on tarkoitus osallistua **VYL:n kehittämispäiviin**, jotka pidetään Nürnbürgissa GaLaBau-messujen yhteydessä syyskyn puolivälissä.

Yhdistyksen **taloudellinen tilanne on vakaalla pohjalla**, jonka seurauksena koulutusten hinnat pidetään osallistujaystä-

vällisinä ja mahdollisuuksien mukaan tuetaan jäsenten osallistumista kyseisille matkoille.

Toimimme hallituksen ja jäsenten voimin aktiivisesti **VYL- työryhmissä**, esim. leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuuslautakunta ja kestävässä ympäristörakentaminen (KESY). Lisäksi pyrimme vaikuttamaan valmistella olevaa Fise:n viheralaa koskevaan suunnittelija-pätevyyteen sekä alkavaan viheralan työnjohtaja-pätevyyteen. Tässä muutamia nostoja.

Viherympäristö-lehteen liittyvä suuri muutos on se, että sen omistus siirtyy Puutarhaliitolta Viherympäristöliitolle vuoden 2020 alusta. Lehteen tarvitaan jatkossakin hyviä kirjoituksia ja näkisin, että siinä voisimme yhteisesti olla aktiivisempia. Kunnissa ja kaupungeissa riittää jatkossakin mielenkiintoisia hankkeita, joista suhteellisen helposti saa artikkelin toimitettua. VY-lehden säilyminen laadukkaana viheralan lehtenä on koko alan tavoite.

Näin harmaan marraskuun mentyä, toivoo sopii, että koko maahan saataisiin valkoinen, lumipeitteinen joulu. Toivotan teille kaikille erittäin rauhallista joulun aikaa ja miellyttävää uutta vuotta.

Timo Koski
puheenjohtaja

TOIMINTASUUNNITELMA 2019-2020

Hallitus ja vastuut

Puheenjohtaja

Timo Koski 2019-2021

Hallitus

Pekka Engblom 2019-2021 kansainväliset asiat
Leila Grönholm 2018-2020 varainhoitaja
Anna-Kaisa Kaukola 2018-2020 sihteeri
Pirjo Kosonen 2018-2020 jäsensihteeri, varapuheenjohtaja
Susanna Lappalainen 2018-2020
Matti Nikoskelainen 2017-2021 tiedottaja
Tuija Pajunen 2019-2021
Marko Vuorinen 2019-2021

Toimintakauden tavoitteet

Kaupunginpuutarhurien seura toimii aktiivisena kaupunkivihreän kehittäjänä.

Kauden päätavoitteita ovat

- yhteistyö ja kehittäminen alan järjestöjen ja toimijoiden kanssa
- toimiminen jäsenistön verkostoitumiskanavana, parhaiden käytäntöjen jakaminen
- jäsenistön ammatillisen osaamisen ja aktiivisuuden tukeminen
- ajankohtaisista viheralan asioista tiedottaminen.

Kokoukset ja koulutukset

Hallitus kokoontuu toimintakauden aikana neljä kertaa.

Kokous 1, Kangasala 24.-25.10.2019 Toiminnasuunnittelupäivät

Aiheina kokouksessa oli mm. VYL järjestöpäivien terveiset ja työryhmien tilanteet. Laadittiin toimintasuunnitelma tulevalle kaudelle.

Kokous 2, Jyväskylä Viherpäivät 12.-13.2.2020

Valmistellaan Oulun kesäluentopäiviä, retkiä ja syksyn verkostotapaamista.

Kokous 3, Oulu 15.5.2020

Aiheena mm. Oulun kesäluentopäivät ja vuosikokousasiat.

Kokous 4, Oulu 26.08.2020

Aiheina VYL työryhmien tilanteet ja syksyn verkostotapaamisen valmistelu.

Lisäksi hallitus pitää tarvittaessa skype-neuvotteluja ajankohdaisista asioista ja kehityshankkeista laajalla kokoonpanolla ja myös pienryhmissä. Akuuttia kommunikointia tehdään hallituksen jäsenille perustetun WhatsUp-ryhmän kautta.

Kaupunginpuutarhurien seuran kesäluentopäivät Oulussa 26.-28.8.2020

Ohjelma julkistetaan myöhemmin.

Kaupunginpuutarhurien seuran vuosikokous 27.8.2020

Vuosikokous järjestetään Oulun kesäluentopäivien yhteydessä. Kaikki jäsenet ovat tervetulleita paikalle.

VYL vuosikokous kevät 2020

Timo Koski osallistuu VYL vuosikokoukseen.

VYL järjestöpäivät syksy 2020**Kaupunginpuutarhurien seuran järjestämä verkostopäivä, marraskuu 2020**

Teemana on 'Käyttäjä- ja työturvallisuus'. Tilaisuus pidetään Tiedekeskus Heurekan tiloissa.

TOIMINTASUUNNITELMA 2019-2020

Alueelliset vihertoimijoiden tapaamiset

Pääkaupunkiseudun vihertoimijat, Espoo (vko36)

11 Suurimman vihertoimen tapaaminen, 11.-12.6.2020**Kuopio**

Kaupunkien vihertoimien tapaaminen toimii hyvänä verkostona ja tavoitteena on paneutua alan ajankohtaisiin kehittämisasioihin sekä käydä keskustelua arkisista haasteista kaupunkien vihertoimissa. Tapaamisesta tiedotetaan yhdistyksen tiedotuskanavissa.

Kansainväliset suhteet**WUP Euroopan kongressi 16.-19.9.2020 Nürnberg**

Hyödynnetään verkoston tarjoama tuki ja jaetaan hyviä käytäntöjä.

Euroopan vihervuosi ja Pohjoismainen yhteistyö

Vuonna 2021 vihervuotta vietetään Euroopan laajuisesti ja vuonna 2022 Pohjoismaiset viherpäivät pidetään Helsingissä.

Tiedotus**Internetsivut**

Internetsivut pidetään aktiivisina, ajantasaisina ja kiinnostavina. Sivuille kootaan jäsenkirjeet ym. ajankohtaiset tiedotusasiat.

Sosiaalinen media

Some-kanavien, Facebook (www.kaupunginpuutarhurien-seura.fi) ja Instagram (#kaupunginpuutarhurienseura), käyttö pidetään aktiivisena ja ajantasalla.

Jäsenkirjeet

Toimitetaan neljä (4) sähköistä jäsenkirjettä. Ennen vuosikokousta julkaistava jäsenkirje (nro 3) sisältää vuosikokouksutun.

WUP

Word Urban Parks työskentelyssä ollaan tiiviisti mukana ja tiedotetaan kansainvälisistä asioista yhdistyksen tiedotuskanavissa.

Alan esille tuominen tiedotusvälineissä

Toivotaan jäsenistöltä kohteiden ja kehitystyön esittelyä ja hyvien toimintamallien jakamista.

Vihreä Kirja

Vuosittain ilmestyvään Vihreään kirjaan toimitetaan yhdistyksen jäsenistön yhteystiedot.

VYL-viestit

VYL-viestejä hyödynnetään yhdistyksen tiedottamisessa.

VY-lehti

Osallistutaan VY-lehden vuosisuunnitteluun. Ehdotetaan sekä tuotetaan kaupunkivihreää koskevia artikkeleita VY-lehteen.

Tutkimus ja kehitys**Hoitoluokkien päivittäminen**

Yhteenveto aiheesta sivuilla 4-5.

VYL yhteistyö

Viherympäristöliiton hallituksen kokouksiin seuran edustajina osallistuu puheenjohtaja Timo Koski.

Viherympäristöliitossa toimii useita kehitystyöryhmiä, joihin on nimetty jäsenistöä edustamaan Kaupunginpuutarhurien Seuraa. Edustajat tuovat työryhmissä käsitellyt asiat hallitukselle ja niistä käydään yhteisesti keskustelua. Työryhmien edustajilla on hallituksen tuki. Seuran jäsenien toivotaan otavan yhteyttä työryhmien edustajiin ja tuovan esille työskentelyssä huomioon otettavia seikkoja ja näkökantoja. Tavoitteenamme työryhmissä on koko viheralaa ja kuntasektoria hyödyntävät ratkaisut.

Viheralan henkilöpätevyudet, FISE -pätevyudet

FISE on kattava ja aktiivinen henkilöpätevyyspalvelu, joka tarjoaa rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan pätevyudet ja niiden rekisterin riippumattomasti.

Viheralan pätevyyslautakunta koostuu FISEn taustajärjestöjen edustajista ja Viherympäristöliiton niihin nimittämistä asiantuntijajäsenistä. Pätevyysvaatimuksia luonnostellaan Viherympäristöliiton nimeämissä työryhmissä.

Viheralan suunnittelijan FISE-pätevyuden valmistelutyöryhmässä seuraa on edustanut Matti Nikoskelainen.

Julkaisutoimikunta

Julkaisutoimikunta suunnittelee Viherympäristöliiton omaa sekä sidosryhmien kanssa tehtävää julkaisutoimintaa. Pekka Engblom edustaa seuraa julkaisutoimikunnassa.

Kasvualustatyöryhmä

Kasvualustatyöryhmä edistää ja seuraa viheralueiden kasvualustoihin liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä, osallistuu ohjeistusten laadintaan ja kommentoi sekä valmistelee ehdotuksia mm. lakimuutoksiin.

MRL Maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyö

MRL-työryhmä seuraa ympäristöministeriön rakennusjärjestysoudistusta ja tekee siihen alaan liittyviä ehdotuksia. Lisäksi työryhmä seuraa MRL:n uudistusta ja antaa lausuntoja ja vaikuttaa lainsäädännön sisältöön.

Mika Pitkänen edustaa seuraa viheraluerakennuttamisen näkökulmasta ja Teemu Kylmäkoski viheralueiden kunnossapidon näkökulmasta.

KESY, kestävä ympäristörakentaminen

Yhdistys osallistuu jatkossa aktiivisesti Kesy- hankkeisiin ja pyrkii osaltaan jalkauttamaan laadittua toimintamallia. <https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/>

UUSI VIHERALUEIDEN KUNNOSSAPITOLUOKITUS

Vuonna 2018 käynnistetty viheralueiden kunnossapitoluokituksen uudistustyö on loppusuoralla. Työtä ovat ohjanneet Viherympäristön ohjausryhmä ja kunnossapitoluokkien asiantuntijaryhmät. Työryhmän työn on koornista ja uuden luokituksen kirjoittamisesta vastaa ViherArkki, puutarha-agronomi Hanna Tajakka.

Uusi kunnossapitoluokitus laajentaa kunnossapidon käsitettä ja yhteensovittaa nimikkeistön Infran kunnossapitonimikkeistön (2017) kanssa.

VIHERALUEIDEN KUNNOSSAPITO			
Hanketehtävät	Hoito	Käyttö	Korjaus
* kunnossapidon suunnittelu * tilaajatehtävät * valvontatyö	* viheralueen osa- alueiden ja rakenneosien hoito * puhtaanapito * tarkastukset ja inventoinnit	* viheralueen huolto- ja informaatiojärjestelmien hoito- ja käyttö	* kunnostaminen * uusiminen * siirtäminen * poistaminen

Kunnossapitoa tarkastellaan hanketehtävien, hoidon, käytön ja korjauksen muodostaman kokonaisuutena. Viheralan kanalta tärkeä uudistus on hanketehtävien, tilaajatyön ja valvonnan sisällyttäminen kunnossapitoluokitukseen. Tämä nostaa esiin viheralan osaamisen ja asiantuntijuuden merkityksen kunnossapitoa suunniteltaessa, tilattaessa ja valvottaessa.

Hoidon tehtäväkokonaisuuteen sisältyvät viheralueen kasvilisyyden, rakenteiden ja varusteiden, käytävien ja aukoiden sekä puistoleikkipaikkojen ja muiden toiminnallisten alueiden hoidon ja puhtaanapidon tehtävät. Hoidon tehtäväkokonaisuus sisältää haitallisten vieraslajien poistamisen. Myös tarkastukset ja inventoinnit kuuluvat tähän tehtäväkokonaisuuteen. Puhtaanapito on esitetty omana puhtaanapitoluokitukseen, jota voidaan soveltaa kaikkiin kunnossapitoluokkiin.

Erityisesti rakennetuilla viheralueilla on entistä enemmän tekniikkaa ja tietotekniikkaa. Näiden järjestelmien hoito ja käyttö muodostaa käytön tehtäväkokonaisuuden. Korjaus tarkoittaa rakenteellisen kunnossapidon luonteisia töitä, kunnostusta, uusimista ja tarvittaessa poistamista.

Uudessa kunnossapitoluokituksessa viheralueita tarkastellaan paitsi alueina ja rakenteina myös palveluina. Tällöin esiin nousevat viheralueiden moninaiset arvot ja merkitykset, mutta myös alueiden käytettävyyden ja osallisuuden kysymykset. Uudessa luokituksessa viheralueiden toiminnalliset osat, esimerkiksi kevyenliikenteen reittiverkoston osat, puistoleikkipaikat, puistokentät, kuntoilu- ja lähiliikuntapaikat ja matonpesupaikat on nostettu omaksi rakennettujen viheralueiden luokakseen. Näillä suhteellisen paljon kunnossapitoresursseja vaativilla alueilla kunnossapito painottuu käytettävyyden, alueen suorituskyvyn ylläpitämisen ja käyttäjäturvallisuuden suuntaan.

Uudistustyön tavoitteena on ollut selkeä ja laajasti sovellettava viheralueiden kunnossapitoluokitus. Uusi luokitus soveltuu paitsi puistoalueille, myös liikenne- ja katuviheralueille, pihalle ja hautausmaa-alueille. Viheralueiden kunnossapidon kehittämisen näkökulmasta oleellista on yhteisen käsitteistön ja ohjeistojen luominen, mikä mahdollista vertailtavuuden ja kehitystyön.

Kunnossapitoluokat on nimetty uudelleen. Nykyinen ABC – hoitoluokitus koetaan arvolutautuneeksi, koska on syntynyt vaikutelma A-hoitoluokan ”paremmuudesta” verrattuna B tai C hoitoluokkiin. Uudet viheraluekunnossapitoluokkien nimet kuvaavat luokkaan kuuluvia alueita ja mahdollistavat kaikkien viheralueiden tuottamien arvojen esiinnostamisen.

Viheralueiden kunnossapitoluokat

R Rakennetut viheralueet

- Puistoja, puistoaukioita, kiinteistöjen ulkoalueita, hautausmaita, katto- ja kansipuutarhoja, liikenneviheralueita sekä liikuntaan, leikkiin ja muuhun erityiseen toimintaan tarkoitettuja viheralueita.

R1	Rakennettu arvoviheralue
R2	Toimintaviheralue
R3	Käyttöviheralue
R4	Suoja- ja vaihtumisasiheralue

A Avoimet viheralueet

- Luonnostaan tai ihmistoiminnasta syntyneitä niittyjä ja peltoja, esimerkiksi tulvaniittyjä, kallioketoja, käytön ja hoidon synnyttämiä niittyjä, laidunalueita, peltoja, viljelyalueiden jäänteitä, heinittyneitä nurmikkoalueita ja rakennettuja uusniittyjä.

A1	Arvoniitty
A2	Käyttöniitty
A3	Maisemaniitty
A4	Avoim alue
A5	Maisemapelto

M Metsät

- Puuston peittämiä alueita, joille tunnusomaista on luonnonvarainen pensas- ja aluskasvillisuus, joka vaihtelee metsätyypin ja kasvupaikan olosuhteiden mukaan -puuston ikä, rakenne ja puulajisuhteet vaihtelevat erilaisissa metsissä.

M1	Arvometsä
M2	Lähimetsä
M3	Ulkoilu- ja virkistysmetsä
M4	Suojametsä
M5	Taloussmetsä

S Suojelualueet

- Suojelualue on laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä määrätty alue, jolla on suojeltuja luontokohteita
- Suojelualueena pidetään myös aluetta, jolla on muinaismuistolain nojalla suojeltuja Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta kertovia rakennelmia tai niiden jäännöksiä sekä rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset, jos niitä voidaan pitää aluemaisina kohteina.
- Suojelualue voi olla myös maanomistajan omalla päätöksellä tai muulla päätöksellä suojeltu alue

X Maankäytön muutosalueet

- Maankäytön muutosalue on yleis- tai asemakaavassa rakentamiseen tai rakentamisen vaikutuspiiriin osoitettu alue.
- Merkintää voidaan tarvittaessa käyttää rinnakkaismerkintänä kaikissa kunnossapitoluokissa.

P Viheralueiden puhtaanapitoluokitus

- Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen avulla määritetään puhtaanapidon intensiivisyys ja tavoitetaso.
- Viheralueiden puhtaanapitoluokitus toimii itsenäisenä luokituksena, jota voidaan käyttää kaikissa kunnossapitoluokissa

Kunnossapitoluokitusta laadittaessa on pyritty huomioimaan myös uuden luokituksen käyttöönotto. Luokitusoppaaseen sisällytetään muuntotaulukko, joka helpottaa luokituksen käyttöönottoa. Taulukkoa apunakäyttäen siirto voidaan toteuttaa melko helposti. Toisaalta uuteen luokitukseen siirtyminen haastaa ja tarjoaa mahdollisuuden tarkastella viheralueita ja viheralueiden kunnossapitoa uusista arvojen ja palveluiden näkökulmista.

Uusi kunnossapitoluokitus on osa kaupunkivihreän ohjeistojen kehitystyötä. Kunnossapitoluokituksen uudistus käynnistää Viheralueiden hoidon työselostus VHT -julkaisun päivittämiseen. Uusi luokitus vaikuttaa myös Kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset KiinteistöRYL -julkaisun ulkoalueiden hoito-ohjeistukseen. Kunnossapitoluokat heijastuvat myös tuleviin alueurakoinnin asiakirjamalleihin ja tehtäväkortteihin.

Luokituksen uudistustyön viimevaiheeseen kuului lausuntokierros. Ohjausryhmä on käsitellyt viheralan järjestöiltä ja muilta toimijoilta saadut lausunnot. Lausunnoissa luokitukseen ei esitetty merkittäviä muutoksia. Kiitosta keräsi uuden luokituksen avaama laajempi näkökulma.

Viheralueiden kunnossapitoluokituksen uudistus Viherympäristöliiton sivuilla:

<https://www.vyl.fi/ohjeet/kunnossapitoluokitus/>

Uuden kunnossapitoluokituksen julkaisumateriaalin valmistelu, taitto ja painotyö ajoittuvat joulutammikuulle. Uudistustyön aikataulu on tehtävän laajuuteen nähden ollut varsin kunnianhimoinen. Nyt kuitenkin näyttää, että tavoitteet saavutetaan ja uusi viheralueiden kunnossapitoluokitus esitellään Viherpäivillä 2020! Kiitän erinomaisesti sujuneesta yhteistyöstä kaikkia työhön osallistuneita!

Pirjo Kosonen, ohjausryhmän puheenjohtaja

Vantaan kaupunki toivottaa asukkailleen hyvää Joulua 2019 leveällä ja tuuhealla kuusella. (Kuva: Pirjo Kosonen)

**Pohjoismainen yhteistyöhanke
NORDREGIO**

Hankkeessa etsitään pohjoismaisia esimerkkejä erilaisista kohteista, jotka edistävät kaupungeissa kansalaisten hyvinvointia ja virkistytymistä. Suomesta on mukana Aalto-yliopiston maisema-arkkitehtuurin professori Ranja Hautamäki sekä ammattilaiskenttää edustamassa tällä kertaa lehtori Sari Suomalainen HAMKista. Alustavasti on hahmoteltu Nordregio-hankkeen teemojen mukaisia muutamia eri kaupungeissa olevia puistoja, lähiliikunta-alueita, kaupunkiviljelykohteita ja kävelykatujen uudistuksia. Näistä olen suoraan yhteydessä kaupunkien edustajiin toivoen lyhyttä kuvausta ja muutamaa kuvaa kohteista.

Jotta kiinnostavia kohteita ei jäisi huomaamatta, pyydän lähettämään tietoa niistä s-postilla. Rajoituksia ei ole, ja ennemminkin etsitään ja kootaan tietoa erilaisista alueista, joissa innovatiivisuus ja uudenlainen alueiden käyttö on muodostunut joko tietoisesti ja tai sitten kansalaislähtöisesti. Pop-up kohteet ja digitalisaation käyttö kiinnostavat myös. Tammi-kuussa Nordregio-seminaarissa on mahdollisuus tuoda esiin Suomen esimerkkejä ja päästä osaksi pohjoismaista katsausta.

Ota yhteyttä: sari.suomalainen@hamk.fi

Lisää: <https://www.nordregio.org/>

Kestävä ympäristörakentaminen (KESY) ja kiertotalous -koulutuspäivän anti

Kaupunginpuutarhurien Seuran koulutuspäivä kokosi 24.10.2019 jäsenistöä Tampereelle Kokouskeskus Puistotoriin täydentämään osaamista liittyen kestäväan ympäristörakentamiseen (KESY) ja kiertotalouteen. Koulutuspäivän tavoitteena oli esitellä KESY-toimintamallin toteutumista käytännön viherhankkeissa ja herättää keskustelua, miten KESYä voi soveltaa ja hyödyntää monipuolisesti viherinfrastruktuurin toteuttamisessa eri vaiheissa – hankinnassa, suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.

Päivän aluksi MMM Hanna Tajakka Viher-Arkista kertasi KESY:n periaatteet ja esitteli mitä uutta KESYyn liittyen on viheralalla tulossa. KESY-materiaali on julkaistu Viherympäristöliiton verkkosivuilla (HYPERLINK "<https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/>" <https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/>) ja se on vapaasti kaikkien hyödynnettävissä. Käynnissä ja tulossa on useita aiheeseen liittyviä esimerkkihankkeita ja opinnäytetöitä. Lisäksi KESY-teemoja päivitetään viheralaa ohjaaviin määräyksiin, laatuluokituksiin ja -vaatimuksiin, työohjeisiin, ammattikirjallisuuteen sekä tutkintojen sisältöihin. Tajakka kannusti ilmoittamaan Viherympäristöliittoon KESYä soveltavista hankkeista sekä uusista ideoista KESY-opinnäytetyöaiheiksi.

Tiimipäällikkö Katriina Arrakoski Helsingin kaupungilta kertoi, miten kestävyiden periaatteita on viety Helsingissä palvelujen hankintaan ja palvelumuotoiluun. Hän totesi, että kaiken taustalla on kaupungin yleiset strategiat ja ohjelmat, joissa on sitouduttu kestävyiden edistämiseen ja hiilineutraaliin Helsinkiin 2035 mennessä. Viheralueiden osalta KESYä viedään eteenpäin muun muassa maa-ainesten tehokkaalla kierrättämisellä ja paikalla hyödyntämisellä, kierrätysmaa-ainesten käytön edistämällä, kunnossapidon tuotekorttien ohjeistuksilla ja työkaluiden päästölukitusta seuraamalla. KESY-viheralueista hän mainitsi muun muassa Vuosaarenhuipun, Ida Ahlbergin puiston ja Alakivenpuiston.

Yleissuunnitteluinsinööri Paula Tuomi esitteli, miten KESY-asioita on huomioitu Jyväskylän kaupungin hankinta-asiakirjoissa. KESY-asioita on otettu mukaan muun muassa Puistokadun ja Puistotorin suunnittelutyön hankinnoissa sekä Green Street-pilottihankkeen rakennuttamisessa ja Eerolanpuron kosteikon seurannassa. Erityisesti on korostettu käyttäjien osallistamista, hulevesien luonnonmukaista hallintaa ja kulttuuriarvojen huomioimista. Hankinnassa on asetettu erityisvaatimukset esimerkiksi suunnittelutiimien koulutusvaatimuksille ja referensseille. Kilpailutuksessa painotus on ollut laatupisteissä eli pisteytyksen hinta-laatu-suhde on ollut 30:70 %.

Projektipäällikkö Juha Kivimäki Ramboll CM Oy:stä tutustutti ruoppausmassojen hyödyntämiseen Vantaan kaupungilla. Ankkapuiston läpi virtaavan Rekolanjoen ja sen muodostamien lampien imuruoppausmassat hyödynnettiin Ankkapuiston maastonmuotoilussa ja uusissa kasvualustoissa. Kasvualus-

toissa käytettiin lisäksi paikalta ja läheltä saatua maa-aineksia, kompostia, hiekoitushiekkaa, kivituhkaa sekä muokattua ja seulottua vanhaa nurmikkoa. Uusiomateriaaleja hyödynnettiin yhteensä 5 200 m³tr. Uusiomassahankkeella saavutettiin päästövähennyksiä 23 000 kg CO₂ ekv ja kustannussäästöjä 56 000 €. Saavutetuista päästöistä reilut puolet säästettiin itse uusiomateriaalirakentamisella ja loput, kun välttyttiin kuljettamasta uusiomateriaaleja läjitykseen. Suurin kustannussäästö saavutettiin vältetyillä maankaatopaikan vastaanottomaksuilla.

Suunnitteluinsinööri **Antti Auvinen** Vantaan kaupungilta avasi Vantaan Tikkurilantien biohiilisuodatuksen ja luonnonmukaisten hulevesirakenteiden toimintaa. Vuosittain Vantaalla rakennetaan 1–7 luonnonmukaista hulevesijärjestelmää. Niissä on hyödynnetty haitta-aineiden sitomiseen muun muassa viherjätekompostia, biohiiltä ja hiekkasuodatinta sekä näiden yhdistelmiä. Seurannan perusteella näyttäisi siltä, että biohiilen avulla saadaan napattua paremmin kiinni fosfori-, fosfaatti-, typpi-, nitriitti- ja nitraattipäästöjä kuin pelkällä hiekkasuodattimella. Auvinen painotti, että suodatinrakenteiden toiminnan kannalta on tärkeää saada hulevesien mukana kulkeutuva hiekoitushiekka eroteltua pois ennen huleveden päätymistä itse suodatinrakenteeseen. Luonnonmukaisten hulevesijärjestelmien kunnossapidolle on laadittu myös omat huoltokortit.

Projektijohtaja **Inari Jansson** VRJ Etelä-Suomi Oy:stä toi esille rakennusurakoitsijan kokemuksia liittyen Ilmastokatu-hankkeen rakennusurakkaan Helsingin Iso Roobertinkadulla.

Kilpailutusvaiheessa ympäristökriteerien painotus oli 15 %. Urakoitsijalta edellytettiin muun muassa ympäristöasioiden hallintajärjestelmää ja ympäristödatan dokumentointia. Hankkeessa seurattiin polttoainemääriä, sähkönkulutusta, kuljetusmatkoja, poiskuljetettujen massojen määriä, materiaalien hankintaa sekä jätemääriä ja kierrätystä. Jansson totesi, että KESYyn on panostettava jo suunnitteluvaiheessa tavanomaisesta urakkaa enemmän. Lisäksi tarjouspyynnöissä on syytä tarkkaan kuvata, mitä ja miten KESYä urakassa on tarkoitus toteuttaa ja miten sen toteutumista mitataan. Näin urakoitsijoiden on helpompi arvioida vaikutuksia urakkahintaan ja tilaaja saa vertailukelpoisempia tarjouksia. Hankintavaiheessa olisikin hyvä käyttää markkinavuoropuhelua. Kun tarjouspyyntöasiakirjoja testataan ennakoon urakoitsijoilla, saadaan esille näkökohtia, joita ei ole vielä huomioitu, ja ideat jalostuvat eteenpäin asiakirjatasolle kilpailutukseen.

Kaupunginpuutarhuri **Heikki Pulkkinen** Oulusta esitteli koulutuspäivän päätteeksi Hupisaarten purojen kunnostusta. Kunnostuksen tavoitteen on saada luonnon lohikanta palaamaan pieniin kaupunkipuroihin kutemaan ja lisätä purojen virkistysarvoa. Hanke on yksi hallituksen kärkihankkeista. Kunnostustyöt tehtiin pienellä konekalustolla, jotta ympäristöön ei syntyisi suuria vaurioita. Purojen pohjalta poistettiin liete ja muta. Lisäksi avattiin umpeen menneitä uomia. Puroihin tehtiin kutemiselle suotuisia sorakoita, pohjan loivennuksia, pohjapatoja sekä kaloille talvehtimissyvänteitä. Lisäksi puroihin tuotiin puunrunkoja ja oksia, jotka keräävät sammalta ja muodostavat näin kasvupaikkoja kalojen ravintona käyttäville vesihyönteisille. Kunnostushankkeen yhteydessä on järjestetty useita kansalaistalkoita. Käynnissä on myös Luonnonvarakeskuksen EAKR-hanke: "HUBI- Hupisaarten urbaanit purot innovaatioiden kohtauspaikkana (2018-2020)". Hankkeen tavoitteena on edistää kaupunkikeskustan vetovoimaisuutta (matkailu), ympäristötietoisuutta (ympäristökasvatus) sekä tiedonvälitystä (reaaliaikainen tiedonsiirto). Pulkkinen totesi tyytyväisenä, että kunnostustyöt ovat tuottaneet tulosta ja puroissa on bongattu jo muutamia vaelluslohia.

Hanna Tajakka, Viher-Arkki

Kuvat: Susanna Lappalainen

Lyhyet WUP-terveiset

WordUrbanParks vuosi on sujunut koko lailla tasaisesti. Kokouksia on ollut säännöllisesti, tosin Euroopan komitean kuukausittaisessa nettipalaverissa voisi olla vähän aktiivisempi osanotto. Kokoustajia on ollut vain 4-5 per kokous vaikka jäseniä on kymmenkunta. Kuluneena vuonna **puheenjohtaja Kevin Halpenny** käytti paljon energiaa avustaessaan uusia Venäläisiä jäseniämme kansainvälisen kongressin järjestämisessä.

Kongressit mielenkiintoisissa ympäristöissä ovat osa järjestön kiinnostavaa antia. Ensi vuonna pidetään sekä Euroopan että Maailman kongressit kohteissa, jotka ovat melko kätevästi ja kohtuuhintaan Suomesta käsin saavutettavissa. **WUP Europe -kongressi** pidetään massiivisten GaLaBau-messujen yhteydessä **Nürnbergissä 16.-19.9.2020**. Ohjelmaan tulee sisällymään päivän tai kahden pre- tai post tour jossain Etelä-Saksan kohteissa. Pre/post osuus tarkentuu vielä, mutta muuten järjestelyt ovat melko pitkällä.

WUP World -kongressi pidetään **Albanian Tiranassa loka-kuussa**. Linjana on viime vuosina ollut pitää maailmankongressi jossain kehittyvässä valtiossa, ja viedä niihin kansainvälisiä hyvälle haikahtavia viheralan tuulahduksia. Tirana sai nyt valitettavaa surua ja takaiskua maanjäristyksen muodossa. Sen aiheuttamat kustannukset saattavat vaikeuttaa kongressin järjestelyjä, mutta toistaiseksi Tiranasta on ilmoitettu, että kongressi kuitenkin järjestetään.

KPS tulee tiedottamaan Nürnbergin ja Tiranan kongressista jäsenistöä tarkemmin kun ohjelmat täsmentyvät kevään aikana. Euroopan kongressia kannattanee pitää ykkösprioriteettina, ja se olisi myös erinomainen paikka viedä KESY-sanomaa maailmalle esitelmien muodossa.

Syksyä odotellessa!

Pekka Engblom, Helsingin kaupunki

Kuva alla: WUP World 2019 Kazanin kongressin ja Moskovan pretourin Suomen edustusta.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN
SEURA RY

Seuraa meitä FB:ssä ja Instagramissa

Kaupunginpuutarhurien Seura ry

@kaupunginpuutarhurienseura

Hämeenlinnassa vietetään Tulen ja jään joulua 2019

Tapahtuman päänäyttämöinä toimivat tori ja Hämeen linna. Erilaista ohjelmaa - tietenkin kera Joulupukin - on tarjolla kahdena joulunalusviikonloppuna, jolloin yleisöllä on mahdollisuus nauttia joulutoritunnelmasta. Tulen ja jään joulu 2019 tuo juhla-valaistuksen paitsi Hämeen linnalle, myös torille ja ympäröiviin rakennuksiin. Torin joulukuusi on tänä vuonna harvinaisen tuuheaa ja kaunis-
muotoinen.

Osana tapahtumaa torille rakennettiin noin 20x40 metrin kokoinen tekojäähkenttä, jota pidetään kunnossa yleisölle joulukuun puolivälistä tammikuun 2020 loppuun asti. Luistelu radalla on ilmaista ja paikalla on myös pukuhuone luistinten vaihtoa varten. Lapsille on tarjolla myös ohjattua luistelua eri toimijoiden järjestämänä. Kenttä perustettiin torin kiveyksen päälle tasatulle ja tiivistetylle sorapatjalle.

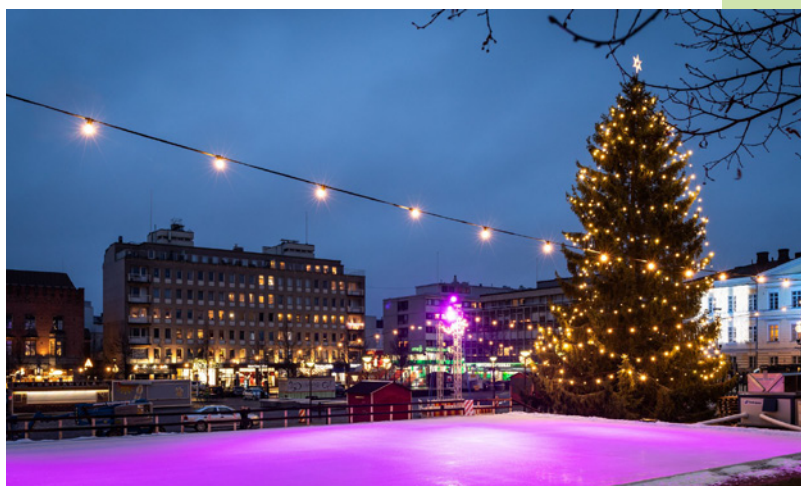
Keskustan jokavuotista jouluvalaistusta on myös kohennettu ja uusittu. Suositut valaistus puut ovat palanneet jälleen ka-
tukuvaan.

Hämeen linna on osa kaupunkilaisten sielunmaisemaa

Kaupungissa järjestettiin kaikille avoin kilpailu, jonka viisi voittajaa pääsivät suunnittelemaan oman valoteoksensa osaksi Hämeen linnan jouluvalaistusta, yhdessä paikallisen valaistusta vastaavan ammattilaisen kanssa. Voittaneet teokset ovat nähtävillä kukin vuorokauden ajan 18.-22.12. Juhlavalau-
stuksen teemoina olivat tänä vuonna jää, tuli ja revontulet.

Joulupyhinä linnan valaistusta jatketaan ammattilaisten toimin. Valaisu muuttuu ja kasvaa sitä mukaa, mitä lähemmäs joulua mennään. Yhdessä kilpailutöiden kanssa se muodostaa dra-
maturgisesti luontevan ja näyttävän kokonaisuuden, jollaista ei Suomessa tänä jouluna muualla nähdä. Viimeinen mahdol-
lisuus nähdä valaisu koko komeudessaan on Tapaninpäivänä.

Tapahtuma ja tekojäärata ovat saaneet kaupunkilaisilta pal-
jon kiitosta ja näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Hankkeen

toteuttajia ovat yhteistyössä Hämeenlinnan Nuorkauppaka-
mari ry, Elinvoimaa Hämeeseen ry ja Linnan Kehitys Oy sekä
Torvinen Showtekniikka Oy, Suomen kansallismuseo ja Hä-
meenlinnan kaupunki. Mukana tapahtumajärjestelyissä ovat
myös Hämeenlinnan Kaupunkikeskustayhdistys ry:n yrittäjät
sekä Hämeenlinna-Vanajan seurakunta, joka rakensi valaistut
jouluseimet torin läheisyyteen.

Susanna Lappalainen, Hämeenlinnan kaupunki
Kuvat (c) Hämeenlinnan kaupunki

MANNERHEIMINPUISTO PESI KASVONSA OULUSSA

Oulun keskustassa sijaitseva Mannerheimin puisto koki mittavan kasvojen kohotuksen lähes vuoden kestäneessä kunnostuksessa, joka valmistui tämän vuoden elokuussa.

Puistossa on alun perin sijainnut puutalokortteli, joka paloi heinäkuussa 1916.

Tulipalo teki noin 200 oululaista asunnottomiksi. Palaneiden talojen tilalle oli tarkoitus rakentaa valistustalo ja pystyttää patsas Oulun valtauksessa Suomen sisällissodassa kuolleiden eteläpohjalaisten muistolle. Patsas pystytettiin vuonna 1919, mutta valistustaloa ei koskaan rakennettu, vaan kortteli kunnostettiin puistoksi vuonna 1927. Nykyisen nimensä puisto sai marsalkka Mannerheimin 75-vuotispäivänä 4. kesäkuuta 1942.

Mannerheimipuisto 1920-luvulla.

Puistoon reunamille istutettiin ensimmäiset katupuurivit jo vuonna 1927. Varsinainen puistosuunnitelma laadittiin vasta kymmenen vuotta myöhemmin. Nurmikko puistoon uusittiin 1956, samalla kun sinne hankittiin istutuksia. Puisto pysyi pitkään varsin samanlaisena. Vasta vuonna 1990 tehtiin uusi suunnitelma, jonka myötä perenna- ja pensasistutuksia lisättiin. Karkeasti voidaan laskea, että puistoa on saneerattu valmistumisen jälkeen n. 30 vuoden välein.

Puiston suunnittelu aloitettiin keväällä 2016 ideakokouksella kaupungin vihertiimissä ja tuolloin päätettiin lähteä suunnittelemaan perusrannusta puistoon. Ideakokouksessa kirjattiin mm. kunnostuksen tavoitteista seuraavaa:

- "Viihtyisä keskustan puistoalue, johon ohjataan yhdistysten, järjestöjen ja kaupunkilaisten omat pienet tapahtumat sekä pienimuotoinen toritoiminta, joka ei

Kuva 36. Palanut kortteli Isokadun ja Albertinkadun kulmasta nähtynä.²³⁶

Yllä: Mannerheimipuisto 1920-luvulla. Alla: Puiston keskiosaa ennen kunnostusta, vuonna 2017.

mahdu kesäaikaan kauppatorille tai on toiminnoiltaan parempi sijoittaa suojaisampaan paikkaan ja/tai lähemmäs ydinkeskustaa.”

Muita kirjattuja tavoitteita:

- puiston tilallinen avartaminen, katveiden poisto
- siisti, turvallinen, toimiva, esteetön
- alueen kehittäminen ympärivuotiseksi tapahtumapaiktoksi
- oleskelu- ja toimintamahdollisuuksien lisääminen
- kulkureittien selkeyttäminen
- valaistuksen parantaminen: elämyksellisyys, ympärivuotiset vaihtelevat tapahtumavalaisut
- puistolle tunnistettava ja korkealaatuinen Oulun keskustaan sopiva ilme: kalusteet, varusteet, uusi vesiaihe
- kiinteä yleisö WC, tekniikkapisteet tapahtumille

Suunnittelu jatkui eri tahojen osallistamisella ja yleissuunnitelman valmistui kaupungin omana työnä syksyllä 2017, jonka jälkeen rakennussuunnittelua jatkettiin Ramboll Finland Oy:n toimesta.

Yleissuunnitelmaan liittyvä 3D- mallinnus puistosta

Mannerheimipuiston peruskorjaus aloitettiin VRJ Pohjois-Suomi Oy toimesta elokuussa 2018 ja uudistunut puisto valmistui elokuussa 2019. Puisto uusittiin kokonaisuudessaan ja siitä rakennettiin ympärivuotinen tapahtumapuisto, jossa kaupunkilaiset voivat viettää monipuolisesti vapaa-aikaa.

Puistossa sijaitseva leikkipuisto on kunnostettu jo aiemmin kaupungin omana työnä vuonna 2016.

URAKAN TOIMIJAT:

Tilaaja: **Oulun kaupunki Katu- ja viherpalvelut**

Yleissuunnittelu: **Oulun kaupunki Katu- ja viherpalvelut** 2016- 2017

Rakennus- ja valaistussuunnittelu: **Ramboll Finland Oy** 2017-2018

Rakennuttamispalvelut: **Welado Oy**

Arkeologiset tutkimukset: **Museovirasto** 5/2018

Toteutus: **VRJ Pohjois-Suomi** 8/2018- 8/2019

URAKAN SUORITTEITA:

- siirtonurmea n. 3500 m²
- metallisia reunatukia n. 550 m
- puita 46 kpl (istutus keväällä 2020)
- pensaita n. 550 kpl
- perennoja yli 1000 kpl
- betonivaluja n. 200 m³
- maaleikkauksia n. 5500 m³ rtr
- betonikiveyksiä n. 3900 m²

Peruskorjauksen kustannukset olivat yhteensä n. 2 milj. €

Puiston erikoisvalaistus sekä vesisuihkut ovat olleet tärkeä suunnittelun lähtökohta

Puistoon kiinteästi asennettu ohjelmoitava erikoisvalaistus on sovitettu yhteen vesisuihkujen kanssa. Puiston AV-laitteilla ja väriä vaihtavalla valaistuksella saadaan näyttäviä ääni- ja valoinstallaatioita puistoon. Valaistus on ohjelmoitu muuntumaan eri vuodenaikojen ja juhlapyhien mukaan Kärppäjuhla unohtamatta;)

Tervetuloa tutustumaan uudistettuun puistoon Kaupunginpuutarhurien seuran kesäluentopäiville Ouluun 26-28.8.2020 .

Heikki Pulkkinen, Oulun kaupunki

Kuvat alla: Puiston avajaisia vietettiin 31.8.2019. (Heikki Pulkkinen)

